

підтримки нормального функціонування сполучної тканини і зниження ризику розвитку дегенеративних змін у суглобах.

**ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ МЕДУ НАТУРАЛЬНОГО
ПОРОШКОПОДІБНОГО ЯК ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ХАРЧОВОГО
ПРОДУКТУ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ
СПОРТСМЕНІВ**

О.С. ШПИЧАК

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна
Кафедра аптечної технології ліків ім. Д.П. Сала, atl@ukrfa.kharkov.ua

В сучасних умовах фізична культура і спорт є важливими факторами у зміцненні здоров'я людини, її фізичному розвитку та вихованні, а також у профілактиці різних захворювань. Однак під час тренувального процесу та змагань досить часто спортсменів очікують значні навантаження за об'ємом та інтенсивністю, які нерідко призводять до виснаження організму та негативно впливають на кінцевий спортивний результат. Тому питання підвищення фізичної працездатності спортсменів є важливим завданням спортивної медицини та фармації.

Ефективно використані дієтичні добавки та лікарські засоби допомагають спортсменам адаптуватись до тренувального режиму та покращити їх спортивну підготовку. Серед різних медико-біологічних та психологічних аспектів підвищення працездатності та реабілітації спортсменів важлива роль належить засобам, які містять збалансований склад біологічно активних речовин. До них звичайно відносяться продукти бджільництва, зокрема мед натуральний, який є невід'ємною складовою в раціоні харчування спортсменів.

На сьогоднішній день існує ряд публікацій про цілющі та енергетичні властивості меду натурального та інших апіпродуктів, до складу яких

входять необхідні організму речовини: білки, вуглеводи, рослинні жири, органічні кислоти, мінеральні речовини, комплекс фолієвих кислот, вітаміни та ін. Дія меду на організм пов'язана з підвищенням здібностей тканин утилізувати кисень. У спортсменів, які вживають даний продукт, значно підвищується рівень гемоглобіну при інтенсивних тренувальних режимах, швидше прискорюються адаптаційні процеси в організмі та зменшуються терміни адаптації до фізичних навантажень та перенавантажень.

Завдяки своїй високій калорійності навіть в незначній кількості мед є ідеальним джерелом енергії. Особливо важливим у цьому відношенні є те, що він швидко засвоюється організмом. Однак його споживання у натуральному вигляді іноді може призвести до ускладнень не тільки з боку ендокринних захворювань та порушень обміну речовин, а й до розладів органів і систем та небажаних побічних ефектів, зокрема алергічних реакцій.

Одним із альтернативних напрямків вирішення цієї проблеми може бути застосування лікарських препаратів та дієтичних добавок (функціональних харчових продуктів) на основі вітчизняної стандартизованої субстанції меду натурального порошкоподібного, розробленої на кафедрі аптечної технології ліків ім. Д.П. Сала Національного фармацевтичного університету під керівництвом академіка Української АН, проф. О.І. Тихонова, яка призначена для використання у харчовій та фармацевтичній промисловості. Завдяки своїм органолептичним, хімічним, технологічним та фармакологічним властивостям, мед натуральний порошкоподібний не поступається його нативному продукту – меду натуральному, проявляє пом'якшувальну дію на організм та відноситься до групи відносно нешкідливих речовин.

На даний час ведуться дослідження з розробки складу та технології лікарських апіпрепаратів та дієтичних добавок для застосування в спортивній медицині. Розроблений лікарський засіб у формі капсул під умовною назвою «Апісед» та дієтична добавка «Мед заспокійливий», можуть знайти широке застосування як седативних та імуномодулюючих засобів при

перенавантаженнях ЦНС та нервово-м'язового апарату, м'язових судорогах, ревматизмі, вегетативних неврозах, нервових перезбудженнях та депресивних станах в спортивній медицині для прискорення відновлення функцій організму спортсменів внаслідок перевтоми та перетренувань, а також як додаткове джерело вітамінів, органічних та мінеральних кислот, ефірних олій, алкалоїдів, флавоноїдів, фенольних сполук, антиоксидантів.

ПРОФІЛАКТИКА І ЛІКУВАННЯ ОСТЕОПЕНІЙ У ДІТЕЙ З ЗАТРИМКОЮ РОСТУ РІЗНОГО ГЕНЕЗУ

Н.Ю. ЩЕРБАТЮК

Тернопільський державний медичний університет, м. Тернопіль, Україна

Кафедра педіатрії з дитячою хірургією №1, natalytern@yahoo.com

Мета роботи: нормалізувати кальцій-фосфорний обмін та вплинути на механізми остеогенезу при виявлених остеопеніях I-III ступеня у дітей з затримкою росту різного генезу шляхом регуляції обміну фосфору та кальцію, що сприятиме нормальному формуванню та росту кісткової тканини.

Методи дослідження: статистичні; оцінка фізичного розвитку за допомогою антропометричних вимірювань, біохімічні, визначення мінеральної щільності кісткової тканини з допомогою денситометра Lunar.

Результати: Було обстежено 44 дитини з затримкою росту різного генезу. Явища остеопорозу та остеопенії різних ступенів виявили у 100% дітей з затримкою росту гіпофізарного генезу, у 43% та 24% хворих - при субнанізмі та нанізмі конституційного генезу. У цих дітей спостерігалась тенденція до гіпокальціємії та до підвищення рівня лужної фосфатази. При лікуванні таких дітей крім етіотропного гормонального лікування патогенетично обґрунтована корекція виявлених змін препаратами, які б запобігали вимиванню кальцію з кісток. Таким препаратом є «Відеїн-3»,